

L'art global de quatre

María Muñoz, Raffaella Giordano, María Pagés i Shantala Shivalingappa ballen aquest cap de setmana al Temporada Alta

ANTONI RIBAS / KAREN MONTERO
BARCELONA

El moviment és silenciós, però l'escolta té un paper important en els tres espectacles de dansa que es podran veure al festival Temporada Alta aquest cap de setmana. María Muñoz & Raffaella Giordano, María Pagés i Shantala Shivalingappa & Ferran Savall faran que el públic afini l'orella per més raons que senzillament escoltar la música. L'escolta de la qual parlen aquestes artistes és també la d'estar atent al col·lega amb qui col·laboren, concentrar-se en la música i obrir la porta de la improvisació. En definitiva, la de tenir tots els sentits alerta.

"Vam partir dels extrems d'un camí estret enmig d'un bosc i el vam recórrer fins a trobar-nos", explica la coreògrafa María Muñoz, fundadora de la companyia Mal Pelo, so-

bre el seu procés de treball a l'espectacle *L'incontro* amb la italiana Raffaella Giordano, coreògrafa de la companyia Sosta Palmizi. "Portàvem una gravadora a la mà i vam enregistrar un monòleg per a l'altra", afegeix. Aquelles cintes formen part de la banda sonora de l'espectacle, que es basa en la idea de la trobada. "Un fet que ha marcat molt el procés de creació és l'interès que totes dues tenim pels gestos petits, per l'amor pel moviment i la capacitat que té per comunicar i per expressar, i per l'època en què vivim", diu Muñoz.

La col·laboració de Mal Pelo amb un coreògraf o un intèrpret extern a la companyia no és res estrany. De fet, és gairebé una de les seves constants: han treballat amb altres col·legues, com amb Àngels Margarit, Andrés Corchero, Lisa Nelson i l'actor Eduard Fernández. Segons Muñoz, la col·laboració amb Rafa-

Ofici
María Muñoz i
Raffaella
Giordano han
destil·lat al
màxim la seva
experiència

ella Giordano "al començament no va ser fàcil". "La Raffaella i jo tenim una aproximació a l'escena molt diferent. El seu moviment és molt estilitzat, amb fortes referències espirituals, i el meu és més terrenal, més atlètic", explica Muñoz. Així i tot, el treball conjunt, que deixa marge a la improvisació, va ser fructífer. "Aquest espectacle m'ha fet recordar aspectes del meu ofici que m'interessen i que tenia oblidats, i amb el seu acompanyament m'he sentit capaç de fer coses que pensava que no seria capaç de fer", assegura María Muñoz.

Pep Ramis, l'altra meitat de Mal Pelo, ha col·laborat amb les coreògrafes i és l'autor del paisatge sonor de *L'incontro*, que s'estrena dissabte a l'Ateneu de Celrà. "La Raffaella i la María tenen dos cossos amb molta experiència i han sigut capaces de destil·lar-la fins a l'essencial", explica el coreògraf. "A l'espectacle

també hi ha molta fragilitat, perquè en una trobada hi ha moltes zones de qüestionament, de fer-se preguntes sobre un mateix. L'espectacle té passatges divertits i altres de més densos", diu Ramis.

Paraules per a María Pagés

Una altra coreògrafa que ha signat un duet de luxe al Temporada Alta és María Pagés. El 2009 va estrenar *Dunas*, amb Sidi Larbi Cherkaoui, i dissabte torna al festival per estrenar al Teatre Municipal de Girona un solo que té la referència a l'escolta al títol, *Oyeme con los ojos*, un vers del poema *Sentimientos de ausente*, de Sor Juana Inés de la Cruz. Els ulls de Pagés s'encenen d'il·lusió en parlar de la poeta, "inspiració pura" per al seu nou espectacle. *Oyeme con los ojos* és una reflexió sobre el seu bagatge en el món de la dansa, que coincideix amb el 25è aniversari de la seva companyia. Tot i que té un

DE CELRÀ A L'ÍNDIA, PASSANT PER SEVILLA I AREZZO
01. Ferran Savall (al centre, a la guitarra) ha creat un concert per a la ballarina Shantala Shivalingappa. TEMPORADA ALTA 02. Les coreògrafes María Muñoz (en primer terme) i Raffaella Giordano fan dialogar els seus universos a *L'incontro*. TEMPORADA ALTA 03. La ballarina María Pagés fa balanç de la seva trajectòria de 25 anys a *Óyeme con los ojos*. JORDI BOVER

e deganes de la dansa

quart de segle d'experiència, en aquest espectacle, María Pagés recitarà un poema a dalt de l'escenari per primera vegada: *Palabras para Julia*, de José Agustín Goytisolo.

A més de Goytisolo, els moviments de Pagés beuen de la poesia d'autors com ara Fray Luis de León, Belén Reyes, Antonio Machado i del seu company, l'escriptor i hispanista El Arbi El Harti. "Començo a treballar en un espectacle partir d'una idea mare, però després es va treballant amb l'equip. Sobre un poema, que ja té la seva pròpia musicalitat, faig una coreografia i els músics fan proves amb els instruments damunt d'aquesta coreografia", diu María Pagés.

Improvisar amb Ferran Savall

L'interpret dels fragments de Johann Sebastian Bach i Karl Friedrich Abel que sonen a *L'incontro* és el mestre Jordi Savall, i el seu fill Ferran és l'artífex -juntament amb la ballarina Shantala Shivalingappa, una altra de les còmplices de Sidi Larbi Cherkaoui- del concert per a ballarina *Impro Sharana*, un espectacle sorgit per iniciativa del Mercat

Poetes
L'espectacle de María Pagés beu dels versos de Goytisolo i Machado

de les Flors. S'estrenarà a Salt diumenge, i es podrà veure a Barcelona del 12 al 14 de desembre. Els dos artistes es van conèixer fa deu anys i han col·laborat diverses vegades, per exemple quan Pina Bausch va seleccionar una cançó que Ferran Savall havia enregistrat en directe per a un solo que havia creat per a Shivalingappa. El músic, que acaba de publicar l'àlbum *Impro*, i la ballarina s'han tornat a reunir per crear, segons Savall, "un espai on dialoguen musicalment i artísticament cadascun dels intèrprets". La música està concebuda "a partir d'un patró harmònic que es va repetint i sobre el qual hi ha una improvisació melòdica" que s'ha esforçat per deixar-se portar i superar els aspectes més racionals de compondre.

"Una situació d'improvisació és molt fràgil, per això hem creat un espai escènic molt informal i relaxat. Has d'estar molt atent i molt obert i has de ser molt conscient de la música -diu Shivalingappa-. T'has de deixar portar per trobar la llibertat a través de la música. Però t'has de preparar molt per tenir les facultats al màxim".

Dansa tenyida de música i poesia

Tres trobades artístiques molt inspirades

'L'incontro'

Alain Fourné, el director del Théâtre des Bernardines de Marsella, va tenir la intuïció d'unir els universos oposats de María Muñoz i Raffaella Giordano, l'un terrenal, l'altre eteri i espiritual. En el resultat de la seva trobada, *L'incontro*, destil·len fins a l'essència la seva visió de la dansa. Dissabte a les 18 h al Teatre Ateneu de Celrà.

'Impro Sharana'

La ballarina de dansa contemporània i de dansa tradicional hindú Shantala Shivalingappa improvisarà al ritme de la música i la veu, també improvisades, del compositor Ferran Savall i dels músics Jordi Gaspar, David Mayoral, Nedyalko Nedyalkov i Driss el Maloumi. El moviment i la música se-

'Óyeme con los ojos'

Els estímuls del flamenc de María Pagés són tan diversos com l'obra d'Oscar Niemeyer, la poesia de José Saramago i les cançons de Tom Waits i John Lennon. A *Óyeme con los ojos* reflexiona sobre la seva trajectòria de 25 anys acompanyada de sis músics i la poesia de José Agustín Goytisolo. Dissabte a les 21 h al Teatre Municipal de Girona.

ran el punt de trobada de les diferents tradicions que representen cadascun d'ells, reunits en un espai informal i relaxat per concentrar-se al màxim, deixar-se portar i arribar a les cotes més altes de la improvisació. Fins i tot els tècnics hauran d'estar pendents dels intèrprets i adaptar la il·luminació segons els seus moviments. Diumenge a les 21 h al Teatre de Salt.